

ערכו ומהותו של יום העצמאות¹

"היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך"

באלפי שנות גלות ופיזור של עם ישראל לא חדל להיות לעם בתורתו נשמת חייו, ובצפיתו הבלתי פוסקת לשיבתו לחרותו הלאומית בארץ נחלת ה' לעמו בחירו. אולם היותו הלאומית היתה מעורפלת ואפלה מאד, בהיותו מפורד ומפוזר בין העמים, משועבד בגופו ומופקר בנפשו לכל העמים אשר קראוהו בשם של גנאי: היהודי הנודד. ואמנם כן הוא, שאין כל עם שלם בצורתו וצביונו אלא בהיותו יושב בארצו ובעצמאותו. תדע לך, שכן משה רבנו ורוענו הנצחי אמר להם לישראל בסוף ימי נדודיו במדבר, בערב כניסתם לארץ: "היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך" (דברים כ"ו, ט').

דבר זה ראוי לאמרו ביום זה הוא יום הכרזת מדינתנו העצמאית מדינת ישראל¹: "היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך", כי ביום הזה התפרקנו מעול שעבוד מלכות זרה בצורה מנדאטורית בארץ ישראל², שרצתה להחניק אותנו עד מות, ומאימת מלחמת ממלכות שמסביבנו שדמו לשעבדנו שעבוד עולם³.

הכרזה נועזה זאת שלא האמינו לה כל מלכי ארץ⁴, עשתה את כל עם ישראל שבארץ ובתפוצות, לעם עצמאי וריבוני בארצו ובכל משטרי חייו, נתנה אומץ וגבורה לצבאות

1. הכוונה ליום שישי ה' באייר תש"ח. ביום זה, בשעה 16:00, בטקס מרגש ביותר, שהתקיים בבית דיונגוף ברחוב רוטשילד 16 בתל-אביב, הכריז ראש הממשלה הזמנית, דוד בן-גוריון, על הקמת מדינת ישראל.
2. בליל שבת בחצות הלילה, פקע תוקף המנדט הבריטי עם עזיבתו את הארץ של הנציב העליון האחרון, סר אלן קנינגהם. בכך הסתיים שלטון המנדט של הבריטים בארץ, שהחל בשנת תרע"ח לאחר שהם כבשו את הארץ מידי התורכים. בזמן שלטונם בארץ, פרסמו הבריטים 3 פעמים "ספר לבן", בהם הם הגבילו את עליית היהודים לארץ-ישראל ואת קניית הקרקעות בה. הם נעלו את שערי הארץ בפני המוני עולים חדשים שרצו להיכנס אליה, אפילו בזמן השואה האיומה.
3. למחרת ההכרזה על הקמת המדינה, ביום שבת ו' באייר, פרצו את גבולות המדינה שזה עתה קמה, צבאות של 5 מדינות ערב: מצרים, ירדן, סוריה, לבנון ועיראק, כדי להשמידה תוך 10 ימים.
4. לפני ההכרזה על הקמת המדינה, חזר לארץ מארה"ב שר החוץ המיועד בממשלה הזמנית, משה

ה', הם צבאות ישראל במלחמת גאולתנו, שנלחמו כאריות והצליחו נגד כל הקמים עלינו מסיביב, היא אשר פתחה שערי הארץ לפני עם ישראל מכל פזורי הגולה אל ארץ נחלת ה', והיא אשר נתנה לעם ישראל את מקומו המכובד בין כל העמים. ואנו תקוה כי לא ירחק היום אשר ינתן לעם ישראל מקומו הראוי לו בחבר האמות המאוחדות⁵, ולא ירחק היום שבו תתקיים ברית שלום בין ישראל לכל העמים הקרובים והרחוקים, שממנו יתד ופינה לשלום העולם כחזון נביאי ישראל לאחרית הימים.

יום זה הוא יום טוב לישראל היושב בארצו ובכל תפוצות פזוריו, לדורותנו ולדורות עולם, להודות לה' חסדו ולהגיד בקול זמרה וצהלה הלל ותהילה: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"⁶, אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, לרומם קרן מדינתנו בכבוד ובשלום ומנוחה מכל עבריה מסיביב. ושב ישראל בארצו, שלו ושאנן ואין מחריד. ואתם בית ישראל הגוי כלו שישו ושמחו בה' אלקינו וחדות ה' תהיה מעזנו לנצח, וכה לחי עוד רבות בשנים, ומהרה תחזינה עינינו בתקומת כסא מלכות בית דוד ובבנין אפריון ואריאל בירושלים עיר קדשנו ותפארתנו ובירת ממלכתנו לנצח. הצפה, ה' באייר תש"ט

- שרתוק (שרת). הוא מסר לבן-גוריון, שארה"ב, שתמכה בהחלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר, ליל י"ז בכסלו תש"ח, על הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, ממליצה שלא להכריז כעת על עצמאות. לאחר ההכרזה על הקמת המדינה, שהפתיעה את ארה"ב, היא הכירה במדינה שזה עתה קמה.
5. מדינת ישראל התקבלה לאו"ם בי"ב באייר תש"ט, בכך היא היתה המדינה ה-59 שהתקבלה לארגון זה.
6. על דעתו של הרב עוזיאל בדבר גדולתו וחיבתו של יום העצמאות, ראה עוד: מכמני עוזיאל ח"ב עמ' שכא-שכד; ח"ה עמ' תרכא, תרלז-תרלח. נאומו של הרב עוזיאל ביום העצמאות תשי"א, נדפס להלן עמ' קלו. וראה עוד להלן עמ' שמג, תרנא, תרסז, תשכג-תשכד.